

Investinor

ESG- og bærekrafts- rapport 2021

Introduksjon	3
Om arbeidet med ESG og bærekraft i Investinor	5
Strategiske prioriteringer i bærekraftsperspektivet	6
EUs «Sustainable Finance» og påvirkning på Investinor	7
Policy for ansvarlig investeringsvirksomhet	8
Operasjonalisering	9
Status i Investinors interne virksomhet	10
Klima- og miljøpåvirkning	11
Korrupsjonsrisiko	11
Sosiale forhold (helse, miljø og sikkerhet)	11
Mangfold og likestilling i Investinor	12
Case: Målrettet arbeid gir mangfold	13
Investinors portefølje	15
Status i porteføljen	17
Om Investinors ESG- og bærekraftsundersøkelse	18
Resultat fra årets undersøkelse	18
Generelt	18
Case: Rekordpågang fra bærekraftsselskaper	20
Case: – Vi har medvind fra alle kanter	25
«Environmental»	28
Eksempler fra porteføljen	29
«Social»	30
Case: Flyttet til bygda med jobben i bagasjen	34
«Governance»	36
Appendiks	40
Appendiks for tidligfase- og matchinginvesteringer	41
Fond	45

Introduksjon

Et år er gått siden Investinors forrige ESG- og bærekraftsrapport. Den signaliserte økt trykk på bærekraft i organisasjonen, skrev vi den gang.

Det kanskje synligste resultatet er ansettelsen av Linn Hege Aune (39) som leder for bærekraft og ESG i Investinor. Linn Hege begynte i den nyopprettede stillingen 1. juli 2021, og avlegger med dette sin første rapport om arbeidet med bærekraft og «Environmental, Social and Governance» (ESG) i Investinor. Hun har fagansvaret for å koordinere arbeidet internt og mot våre cirka 40 fond og 70 porteføljebedrifter.

Velkommen om bord, Linn Hege. Hvorfor er bærekraft og ESG viktig for oppstartsbedrifter?

– Investinor skal bygge morgendagens næringsliv og samtidig skape god avkastning. Det forutsetter at bedriftene våre har forretningsmodeller som tåler samfunns- og klimaomveltninger. De må altså være bærekraftige. Men det er ikke lenger tilstrekkelig for oss at de kun forholder seg til ESG-arbeidet som et verktøy for risikostyring. Bærekraft og ESG innebærer også forretningsmuligheter.

Før vi dykker ned i materien, hva har skjedd på feltet siden forrige ESG-rapport?

– Svært mye! ESG og bærekraft står mye høyere på dagsorden. FN har utstedt en «code red» på vegne av menneskeheten, mens Storbritannias statsminister nylig ba verdenslederne «vokse opp og ta ansvar». I vår bransje – finans – ser vi at stadig flere setter likhetstegn mellom bærekraft og verdiskapning. Men problemet, sett fra vårt ståsted, er at det ikke finnes en omforent standard for hva som defineres som bærekraftig eller ikke, eller hvordan fremgang skal måles. Her vil den såkalte EU-taksonomien spille en nøkkelrolle fremover.

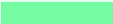
Hvordan jobber Investinor med disse problemstillingene?

– Begrepet bærekraft er komplisert og altomfattende. Det krever at vi er systematisk, disiplinert og forutsigbar i vår tilnærming. Lønnsomme forretningsmodeller må ligge i bunn skal vi i det hele tatt kunne begynne diskusjonen rundt bærekraft. For å vurdere hvilke områder som er strategisk viktige for vår langsiktige

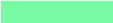
«Det er ikke tilstrekkelig for oss som eier at selskapene kun forholder seg til ESG-arbeidet som et verktøy for risikostyring. Bærekraft og ESG innebærer også forretningsmuligheter».

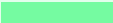
Linn Hege Aune,
leder for bærekraft og ESG i
Investinor

Planlagte prosjekter i Investinor de neste 12 månedene:

 Ferdigstille strategi for 2022 med klare prioriteringer for vårt bærekraftsarbeid og fastsette hvordan vi skal måle om vår portefølje utvikler seg i bærekraftig retning.

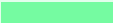
 Bedre integrering av ESG- og bærekraftsparametere i operasjonelle styringsverktøy.

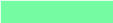
 Fastsettelse av kriterier for bærekraft som skal legges til grunn i vurdering av nye investeringer.

 Utarbeide operasjonelle verktøy knyttet til klimarisiko og -muligheter.

 Vurdering av hvordan EUs taksonomi kan brukes i investering- og forvaltningsøymed.

 Vurdere behov for sektortilpasset ESG- og bærekraftsrapportering i deler av porteføljen.

 Kompetansebygging internt og eksternt rundt sentrale tema innenfor bærekraft og ESG.

 Lage et klimaregnskap for Investinor (scope 1, 2 og 3)

verdiskaping, sett i lys av forventningene fra ulike interessenter, undersøker vi nå hvilke områder vi har størst mulighet til å kunne utgjøre en forskjell. En slik vesentlighetsanalyse vil hjelpe oss med å vurdere på hvilke områder vi i størst mulig grad kan bidra positivt til en bærekraftig omstilling av næringslivet og vår langsiktige verdiskapning.

Vil Investinor utelukke visse typer selskaper eller bransjer fremover?

– Arbeidet tvinger oss til å avklare ambisjonsnivå og ta strategiske veivalg. Disse valgene vil få betydning for hvordan vi screener nye investeringer, utøver eierskap overfor eksisterende investeringer og hvordan vi jobber frem mot exit. Disse diskusjonene er vi ikke ferdig med i skrivende stund, men håper å kunne legge frem resultatet i forbindelse med 2022-strategien.

Hvordan jobber bedriftene i Investinors portefølje med ESG og bærekraft i dag?

– Flere har tatt et strategisk valg ved å dreie sin forretningsmodell i mer bærekraftig retning. Andre søker å løse helt konkrete bærekraftsproblemer. Slike løsningsselskaper, som de ofte kalles, spiller en viktig rolle hvis vi skal klare å nå bærekraftsmålene i 2030. I denne rapporten får du møte noen eksempler på dette. Arbaflame forsøker å kutte andre bedrifters klimautslipp i stor stil, mens fondet Proventure Seed III opplever et rush fra oppstartsselskaper som vil utnytte eksisterende ressurser på en bedre måte. Vi får også se hvordan Ignite Procurement, et gründerselskap med internasjonale ambisjoner, tilpasser seg krav fra ansatte om bedre «work-life balance».

Og hva gjør vi i eget hus?

– Bærekraft må legges til grunn på flere områder internt i Investinor. Det gjelder blant annet med tanke på innkjøp, anskaffelser, forretningsreiser og så videre. Vi må også stille krav til våre finans- og forsikringsforbindelser og lignende partnere. Grønne plasseringer av vår likviditetsbeholdning og pensjon- og forsikringsportefølje må vurderes. Og så må vi selvsagt fortsette arbeidet med helse og mangfold i organisasjonen.

Om arbeidet med ESG og bærekraft i Investinor

Foreløpig har vi vurdert følgende bærekraftsmål som relevante:

Strategiske prioriteringer i bærekraftsperspektivet

Investinor har som visjon å bygge morgendagens næringsliv.

Vi mener morgendagens næringsliv må være et bærekraftig næringsliv for å sikre trippel bunnlinje («People, Planet & Profit»). Investinors ansvarlige og bærekraftige investeringspraksis ligger til grunn for våre investeringsbeslutninger, og vi har i en årrekke vært pådriver for ESG i venturebransjen.

I løpet av de neste månedene vil Investinor søke å identifisere hvilke områder vi som investeringsselskap har størst påvirkningsmulighet i arbeidet med bærekraft og ESG. Vesentlighet, relevans og påvirkningsmulighet vil bli viktige stikkord i dette arbeidet. Det vil hjelpe oss med å sette et enda enda tydeligere og spisset søkelys på bærekraft. Det langsiktige målet vil være å styrke integreringen av bærekraftsperspektivet i alle faser av vår investeringsaktivitet: fra screening av selskaper via aktiv eierskapsutøvelse til salg av selskaper. Også i egen organisasjon skal perspektivet forankres bedre.

Vi kan bruke to kjente begreper for å illustrere disse strategiske prioriteringene, både hos oss og for bedriftene våre:

Solskinnsiden: Hvor og hvordan skal Investinor forsterke vår positive påvirkning?

Skyggesiden: Hvor og hvordan skal Investinor redusere vår negative påvirkning?

EUs «Sustainable Finance» og påvirkning på Investinor

Som en del av EUs «Green Deal» er det foreslått en handlingsplan kalt EUs «Sustainable Finance», bedre kjent som EU-regelverket om bærekraftig finans.

Dette omfatter både en klassifiseringsordning – en såkalt taksonomi - og en offentliggjøringsforordning. Finansdepartementet la i juni 2021 frem forslag til en ny lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finansnæringen. Den pålegger aktørene å rapportere om bærekraften i virksomheten og deres produkter. Målet er at dette i større grad skal standardisere hvordan vi klassifiserer både grønne og bærekraftige aktiviteter. Det skal gjøre det lettere å sammenligne selskaper, som igjen vil gjøre det enklere for investorer og andre å velge bærekraftige investeringer.

Investinor vil bli omfattet på ulikt vis. Som selskap vil ikke Investinor direkte bli underlagt lovkravene, men flere av våre fondsforvaltere vil derimot det. Også noen porteføljeselskaper vil bli omfattet.

Investinor forventer at EU-regelverket vil bli standarden som kapitalmarkedet vil legge til grunn fremover når kapital skal finne nye investeringer. Vi har derfor startet arbeidet med å kartlegge hvordan vi kan nyttiggjøre oss av taksonomien for å vurdere nye investeringer, men også med tanke på eksisterende portefølje. Rammeverket kan brukes for å vurdere selskapers klimaeffekt («impact»), men også for å identifisere nye forretningsmuligheter som taksonomien peker ut.

Policy for ansvarlig investeringsvirksomhet

I 2016 vedtok styret i Investinor nåværende Policy for ansvarlig investeringspraksis. Denne policyen samt Investinors etiske retningslinjer ligger tilgjengelig på våre nettsider. Investinor er i tillegg tilsluttet FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (PRI) og UN Global Compact.

Utdrag fra Investinors policy for ansvarlig investeringspraksis:

Investinors tilnærming til ansvarlig og bærekraftig investeringspraksis skal bidra til å levere tilfredsstillende resultater med utgangspunkt i tre grunnleggende pilarer:

Langsiktig og bærekraftig avkastning:

Ansvarlig forvaltning av Investinors forvaltningskapital skal bidra til langsiktig og bærekraftig avkastning til eier.

Samfunnsoppdrag:

Gjennom investeringsaktiviteten kompletterer Investinor det norske markedet for tidligfase-, venture- og ekspansjonskapital.

Etiske prinsipper for porteføljeselskaper:

Investinors tilnærming til ansvarlig og bærekraftig investeringspraksis skal bidra til at porteføljeselskapene opererer i henhold til Investinors etiske standarder.

Operasjonalisering

Administrerende direktør (CEO) i Investinor har det overordnede ansvaret for at selskapets policy for ansvarlig investeringspraksis overholdes. Koordinerende- og faglig ansvar er lagt til leder for bærekraft og ESG med støtte fra ulike team i Investinor. Dette er gjort for å sikre at ESG integreres i alle prosesser i Investinor, inkludert i investeringsprosesser og det aktive eierskapet.

Investinor har operasjonalisert ESG-arbeidet i alle ledd av kjernevirksomheten:

Investeringsprosessen

ESG skal inngå på lik linje med andre investeringskrav når potensielle investeringer vurderes. Krav skal enten være oppfylt før investering, eller kunne rettes etter investering. I motsatt fall skal Investinor avstå fra å investere, selv om øvrige investeringskrav er oppfylt.

Aktivt eierskap

Som aktiv eier med forvaltere i styreposisjon skal Investinor løpende være en pådriver for at porteføljeselskapene utøver godt samfunnsansvar.

Egen organisasjon

Investinor skal styre egen virksomhet og organisasjon i henhold til de forventninger til samfunnsansvar som Investinor har som arbeidsgiver.

Exit

I arbeidet med å selge porteføljeselskaper skal Investinor i forsvarlig grad sikre at ny eier viderefører et tilstrekkelig samfunnsansvar i den solgte virksomheten.

Status i Investinors interne virksomhet

Klima- og miljøpåvirkning

Investinor påvirker miljøet direkte og indirekte. Denne miljøpåvirkningen skjer gjennom våre anskaffelser, innkjøp, krav vi stiller til våre bank-, forsikrings- og pensjonpartnere, forbruk av energi, avfallshåndtering samt bruk av transportmidler. CO₂-utslipp som følge av tjenestereiser loggføres, og endte på 555 kilo per ansatt i 2020, som er en kraftig reduksjon fra tre tonn i 2019. Hovedforklaringen er redusert reiseaktivitet under koronapandemien. Transport og reisevirksomhet er noe vi har høyt fokus på og prøver å holde på et minimumsnivå. Koronapandemien har synliggjort at Investinors reisevirksomhet kan reduseres betraktelig. Målsetningen er en reduksjon på 50 %. Vårt eget styre leder an i arbeidet, og har vedtatt at minst halvparten av styremøtene skal være digitale. Vi vurderer også krav til grønne produkter fra våre samarbeidspartnere innen bank, forsikring og pensjon. Et klimaregnskap for vår virksomhet (scope 1, 2 og 3) er under utarbeidelse

Den indirekte miljøpåvirkningen skjer gjennom investeringer. Krav til god eierstyring, etiske retningslinjer i selskapene og integrering av ESG i vår aktive eierskapsutøvelse skal regulere vår indirekte miljøpåvirkning.

Når det gjelder den indirekte klimapåvirkningen fra våre porteføljeselskap- og fond, vil vi vurdere hvilke fremtidige krav som eventuelt skal stilles til klimaregnskap og utslippsmål for enkelt-selskap og totalt for porteføljen. Her er vi i gang med å analysere hvilke sektorer i vår portefølje som er de mest sektorintensive sektorene.

Korrupsjonsrisiko

Korrupsjon, innsidehandel og habilitet er regulert i Investinors etiske retningslinjer. Selskapet har også organisatoriske barrierer som reduserer slik risiko. Utbetalinger kontrolleres av flere ledd. Investeringsbeslutninger tas aldri av enkeltpersoner, men blir grundig drøftet i investeringsteamet og deretter besluttet av investeringskomité og styre. Risikoen vurderes derfor som lav, og evnen til å håndtere risikoen er god. Intern varsling er regulert gjennom Investinors etiske retningslinjer. Omverden kan varsle via Investinors nettside, også anonymt via uavhengig tredjepart.

Sosiale forhold

(helse, miljø og sikkerhet)

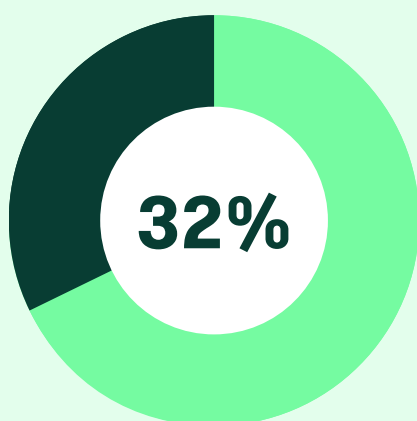
Det har ikke forekommet alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året som har resultert i materielle skader eller personskader. Sykefraværet utgjorde 1,2 % av total arbeidstid i 2020, ned fra 1,7 % i 2019. De interne HR-prosessene har blitt ytterligere forbedret, med gode rutiner rundt medarbeidersamtalene som holdes to ganger årlig med tilhørende 360-gradersvurderinger av den enkelte ansatte. En tydelig og konkretisert karrierestige skaper gode rammer rundt organisasjonen.

Mangfold og likestilling i Investinor

Investinor er opptatt av å skape en mangfoldig arbeidsplass. Vi jobber aktivt med å øke mangfoldet blant de ansatte, både med tanke på kjønn, minoritetsbakgrunn og alder. Investinor legger vekt på å gi alle ansatte de samme mulighetene for faglig og personlig utvikling, lønn og avansement. Selskapet har fleksible ordninger som gjør det lettere å kombinere karriere og privatliv. Investinor driver sin virksomhet i en bransje hvor menn tradisjonelt er dominerende i antall. Både styret og selskapets ledelse er seg bevisst de samfunnsmessige forventningene om tiltak for å fremme likestilling i virksomheten og styret. I forbindelse med nyansettelser har Investinor siden oppstart av virksomheten foretatt aktive søk overfor potensielle kvinnelige søkere. Som et ytterligere konkret likestillingstiltak har styret besluttet at beste mannlige og beste kvinnelige kandidat alltid skal være med i finalerunden ved nyansettelser. Ved ellers like kvalifikasjoner skal mangfold prioriteres.

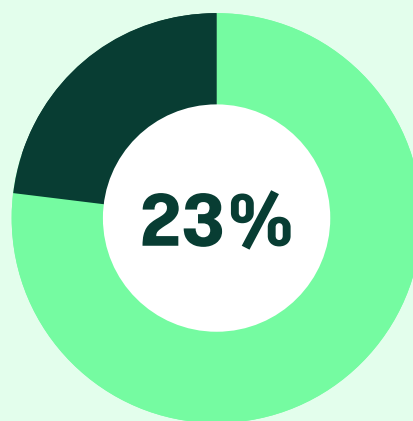
Kvinneandelen i Investinor var per september 2021 på 32,3 prosent (10 kvinner blant totalt 31 ansatte). I selskapets ledelse, som historisk har bestått av administrerende direktør (CEO) og finansdirektør (CFO), er det ingen kvinner. Fremtidig organisering er til vurdering. I investeringsvirksomheten var kvinneandelen knapt 23 % (5 kvinner av totalt 22). To ansatte har minoritetsbakgrunn.

Kvinneandel i Investinor
Alle ansatte

■ Kvinner ■ Menn

Kjønnsfordeling
Investinors investeringsteam

■ Kvinner ■ Menn

Målrettet arbeid gir mangfold

– Det er veldig kult at Investinor har kvinnelige medarbeidere som har oppnådd sterke resultater. Det er inspirerende.

Masterstudent i finansiell økonomi ved NTNU og «intern» hos Investinor, Live Kile.

En av fire er kvinner i investeringsteamet

Finansbransjen er mannstung. Investinor var lenge ikke noe unntak. Men en kraftfull satsning fra øverste hold har ført til endring.

Kvinneandelen i investeringsvirksomheten er i dag på nesten 23 prosent. Bransjesnittet ligger rundt fem prosent, ifølge Verdipapirfondenes forening.

Investeringsdirektør Ann-Tove Kongsnes i Investinor mener resultatene skyldes målrettet arbeid fra Investinors side.

– Dette er et langsiktig arbeid. Det handler om å endre en kultur, og det handler om å synliggjøre de kvinnene som allerede er i bransjen. Gode rollemodeller er viktig for at yngre kvinner skal se at dette er en karrierevei også for dem, legger hun til.

Live Kile er masterstudent i finansiell økonomi ved NTNU og «intern» hos Investinor høsten 2021. For henne er nettopp kvinnelige rollemodeller viktig når hun skal velge fremtidig arbeidsgiver.

– Det er veldig kult at Investinor har kvinnelige medarbeidere som har oppnådd sterke resultater. Det er inspirerende, sier Kile.

Sunnmøringen har engasjert seg i likestillingsspørsmål siden ungdomsskolen. Under studietiden har hun vært aktiv i «Women in finance NTNU», et nettverk som jobber for økt rekruttering til finans på universitet og arbeidslivet.

– Vårt press mot porteføljebedriftene har allerede begynt å fungere. Kvinneandelen har økt de siste årene. Økt mangfold gjør at vi oppnår bedre resultater.

Rekrutteringsansvarlig
Egil Garberg

– Min store frykt er å bli ansatt fordi det ser bra ut med en kvinne, men så ønsker arbeidsgiver egentlig at man skal oppføre seg som en mann. Da spiller man ikke mangfold god. Jeg håper flere arbeidsgivere vil se på mangfold – ikke bare kjønn, men også etniske, kulturelle og sosioøkonomiske forskjeller – som et konkurransefortrinn. Å tenke ulikt har en verdi. Det kan attpåtil være lønnsomt, sier Kile.

Investinors styre har nedfelt konkrete retningslinjer for ansettelsesprosesser, hvor blant annet beste mannlig og beste kvinnelige kandidat alltid skal være med i finalerunden. Ved ellers like kvalifikasjoner skal mangfold prioriteres.

Tiltakene gir resultater. Halvparten av alle nyansatte de siste tre årene er kvinner. To av tre nyansatte i 2021 er kvinner, mens halvparten av årets utplasseringsstudenter («interns») er kvinner.

Rekrutteringsansvarlig Egil Garberg forklarer at Investinor har bedt rekrutteringsbyråene om å jobbe hardere for å finne kandidater med ulik bakgrunn. Tekstene i stillingsannonseene er omarbeidet for å appellere til en bredere søkermasse. I tillegg har Investinor oppsøkt arenaer hvor man kan nå flere kvinner og minoriteter.

– Søknadstallene våre indikerer at vi lykkes. Stadig flere kvinner søker jobb hos Investinor. Det kan selvsagt skyldes at kvinneandelen øker i organisasjonen, som kan ha en selvforsterkende effekt, sier Garberg.

Selv om mangfoldet har økt internt, mener Investinor at kvinneandelen fortsatt er for lav i venturebransjen. Derfor har vi innført retningslinjer for kvinnerepresentasjon i ledelse og styre i porteføljebedriftene. Alle selskaper skal innen tre år fra vår investering ha kvinner i både ledelse og styret.

– Vårt press mot porteføljebedriftene har allerede begynt å fungere. Kvinneandelen har økt de siste årene. Økt mangfold gjør at vi oppnår bedre resultater. Dette handler primært om lønnsomhet for vår del, sier Garberg.

Investinors portefølje

Per 2. kvartal 2021 består Investinors portefølje av minoritetsposter i 64 selskaper under mandatet for direkteinvesteringer, fordelt på 19 selskaper i såkornfasen, 34 selskaper i venturefasen, 4 selskaper i ekspansjonsfasen og 7 børsnoterte selskaper.

Resultatene fra årets undersøkelse, som presenteres i rapportens hoveddel, stammer fra selskapene i vårt mandat for aktive direkteinvesteringer, og nærmere bestemt fasene venture, ekspansjon og børsnoterte. I disse selskapene har Investinor styrerepresentasjon. Totalt 35 selskaper¹ oppfylte disse kriteriene da undersøkelsen ble utsendt i august 2021². Svarprosenten blant disse er 100 %.

I tillegg kommer selskapene under matchemandatet, hvorav 9 av 13 har svart, og fondsinvesteringer, hvor undersøkelsen er sendt ut til 16 fondsforvaltere, hvorav 14 har svart. Resultatene for de som har svart under de to sistnevnte mandatene fremkommer av appendikset.

Majoriteten av selskapene kjennetegnes av å ha ingen til relativt lav omsetning, begrenset innkjøpsmakt overfor leverandører samt relativt få ansatte. Ressurser avsatt til systematisk ESG-arbeid vil for de fleste være begrenset.

Siden Investinors forrige ESG-rapport er det gjort to nye investeringer og fem avhendinger.

1. Denne rapporten avlegges per oktober 2021 og noen tall vil avvike fra tallene i Investinors kvartalsrapport for 2. kvartal 2021.

2. Spørreundersøkelsen ble sendt ut i august 2021 før rapporten for 2. kvartal ble avlagt. Kategorisering av selskapene i ulike faser er derfor basert på rapporten for 1. kvartal 2021.

Nyinvesteringer

Dignio AS

Dagens AS

Avhendinger

Calliditas Therapeutics AB

Villoid AS

Hy5Pro AS

Motimate AS

Swarm64 AS

Status i porteføljen

Om Investinors ESG- og bærekraftsundersøkelse:

Årlig undersøkelse som sendes til samtlige av Investinors porteføljeselskaper og som besvares av selskapets ledelse.

Investinor har gjennomført undersøkelsen siden 2016. I 2021 er undersøkelsen utvidet med nye spørsmål for bedre å reflektere både risiko- og mulighetsrommet innenfor bærekraft.

Undersøkelsen er obligatorisk for alle selskaper i Investinors ventureportefølje (venture, ekspansjon og børsnoterte), hvor Investinor utøver sitt aktive eierskap gjennom styreverv.

For selskapene i såkornfasen, matchemandatet og fondsforvaltere i porteføljen er undersøkelsen frivillig og oppsummeres i eget appendiks.

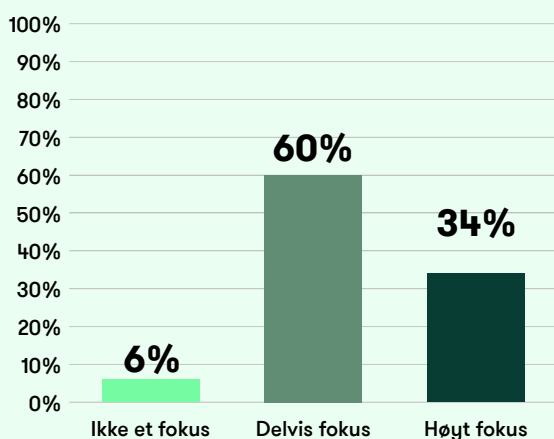
Investinor som aktiv eier stiller krav til at alle selskap i porteføljen rapporterer på ESG til selskapets styre minimum én gang årlig. Tilnærmet alle selskap i Investinors ventureportefølje oppgir å ha enten delvis fokus (60 %) eller høyt fokus (34 %) på ESG. 83 % av selskapene har gjennomført ESG-rapportering de siste 12 månedene, ned fra 86 % i 2020.

Blant de seks selskapene som i 2021 sier de ikke har gjennomført ESG-rapportering til styret, er imidlertid ett selskap nytt i Investinors ventureportefølje og to selskaper børsnotert og rapporterer i henhold til børskrav. De resterende tre selskapene svarer at de vil gjennomføre undersøkelsen i løpet av de neste 12 månedene. Investinors styrerepresentant vil være en pådriver for dette.

Generelt

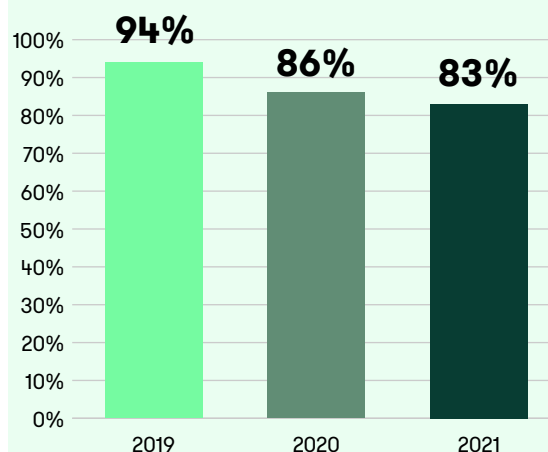
Graf 1

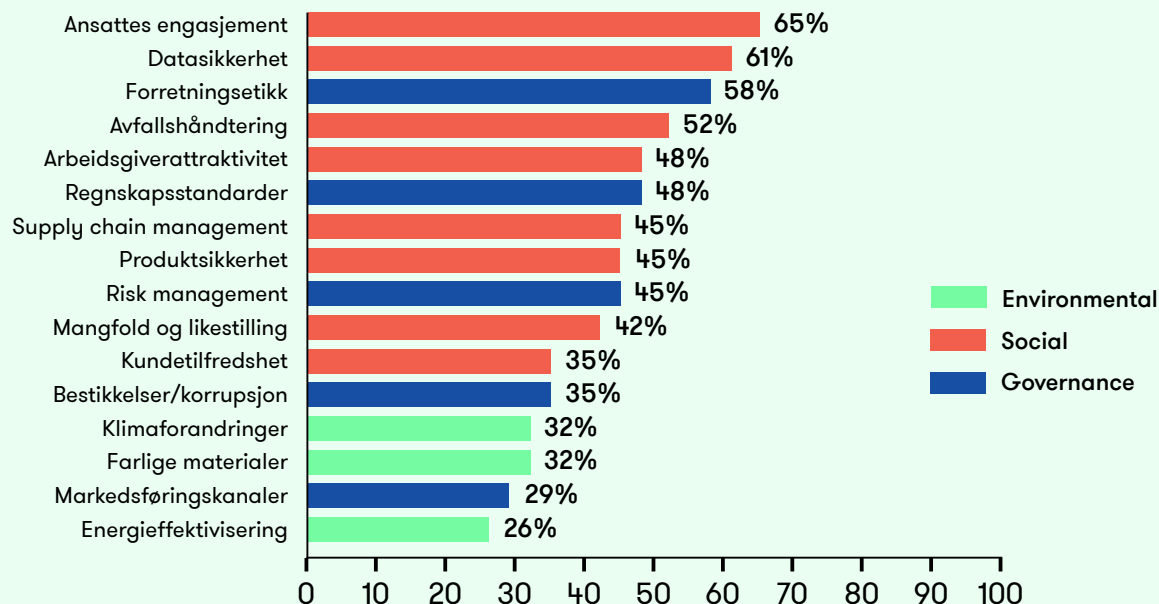
Hva beskriver best selskapets nåværende fokus på ESG?

Graf 2

Har selskapet lagt frem ESG-vurderinger til styret de siste 12 måneder?

Graf 3: Hvilke ESG-tema har vært diskutert i styret de siste 12 månedene?

«ESG Assessment Tool»

Vi har erfart at mange selskaper legger seg på Investinors minimumsnivå når det gjelder rapportering på ESG. Med et ønske om at selskapene i større grad tilpasser tilpasset vurderingene og rapporteringen til selskapets til selskapets virksomhet og forretningsmodell, har vi utviklet et eget verktøy («ESG Assessment Tool») for dette formålet. Verktøyet «ESG Assessment Tool» hjelper selskapene med å identifisere de ESG-faktorene som vurderes som mest relevante for selskapet og dets interessenter. Verktøyet har vært i bruk siden 2019.

I årets undersøkelse ønsket vi å danne oss et bedre bilde av porteføljeselskapenes vurdering av muligheter og risiko knyttet til ulike ESG- og bærekraftsforhold. Dette kan gi innblikk i hvilke nye forretningsmuligheter bærekraftsmålene representerer for dem. Dette er verdifull informasjon

for oss som investor. Innsikt er en forutsetning for gode strategiprosesser og riktige veivalg. Det er også viktig med tanke på den videre oppfølgingen av selskapene. Undersøkelsen kan avdekke forskjeller mellom faser, bransjer og bedrifter som vi som aktiv eier må ta hensyn til i den videre oppfølgingen på bærekraftsfeltet.

Ansattes engasjement, datasikkerhet og forretningsetikk er de temaene som har vært hyppigst diskutert i porteføljen. Over halvparten av selskapene oppgir å ha hatt en diskusjon rundt disse i styret. Av graf 3 fremgår det også at faktorer knyttet til «Social»- og «Governance»-dimensjonene av ESG oppleves som mest relevante på porteføljenivå. Det er imidlertid store individuelle forskjeller mellom selskapene, noe som er å forvente gitt det store spennet i Investinors portefølje.

Rekordpågang fra bærekrafts-selskaper

Proventures nyeste fond opplever et rush fra oppstartsselskaper som tilbyr bærekraftige løsninger

Årets ESG-rapport beskriver i hovedsak våre selskapsinvesteringer. Våre investeringer i fond, et mandat som ble overført fra Innovasjon Norge i mai 2020, omtales i vedlegget. Men vi gjør et unntak for Proventures siste fond.

Fondet gjør bærekraftige investeringer i digital teknologi med anvendelse innenfor en rekke sektorer. Gründerne har som regel en ting til felles: De tilbyr løsninger som får mer ut av mindre.

– Før handlet mye om å oppnå bedre ytelse. Nå har fokuset dreid. Generelt tilbyr selskapene løsninger som utnytter noe bedre. Dette går igjen som en rød tråd, sier daglig leder Geir Ove Kjesbu. Bedre utnyttelse av energi, bedre utnyttelse av infrastruktur, bedre utnyttelse av råvarer, bedre utnyttelse av eiendeler og bedre utnyttelse av helsevesenet er blant eksemplene.

– Ta betong for eksempel. Verdens mest brukte byggemateriale omtales ofte som en klimaversting. Men befolkningsvekst og urbanisering gjør at etterspørselen øker. Bill Gates påpekte at det på verdensbasis bygges en by på størrelse med New York City hver eneste måned. Bedre ressursutnyttelse kan gi store positive effekter, sier Kjesbu.

Hva betyr bærekraft for dere?

– Bærekraft for oss er at man påvirker FNs bærekraftsmål i positiv retning på et eller flere områder. Vi er ingen «impact»-investor som forsøker å påvirke utviklingen i en spesiell retning, men velger de investeringene vi tror gir best avkastning. Vi skal sørge for at våre selskaper har positivt fotavtrykk, sier Kjesbu.

«Generelt tilbyr selskapene løsninger som utnytter noe bedre.»

Geir Ove Kjesbu,
daglig leder, Proventure Seed III

Proventure Seed III, som fondet heter, investerer i nystartede selskaper uten omsetning. Pågangen er rekordstor, ifølge Kjesbu:

– Av 550 caser har vi gått i dybden på 50-70 stykker og endt opp med å investere i seks selskaper. Nåløyet er trangt. Men jeg vil snakke opp kvaliteten på selskapene. Vi har sett en fantastisk utvikling det siste tiåret. Det er tydeligvis frigjort både kapital og talenter fra andre industrier. Jeg er imponert over den nye generasjonen forretningsfolk. Det er rett og slett veldig lovende – og motiverende, sier Kjesbu, som var Investinors første administrerende direktør fra 2008 til 2016.

Wanda er et av selskapene som Proventure satser på. Selskapet lar privatpersoner leie lagerplass via en egenutviklet plattform.

– Wandas løsninger gjør at man reduserer behovet for innvendig bodplass i boliger. Dermed kan man bygge mindre bygårder. Nivel, et annet selskap vi har investert i, jobber med digital regulering av sparkesykler, som oppleves som et problem i storbyene, sier Kjesbu.

Dere har investert i cirka én prosent av «dealflow». Mangler det kapital i denne fasen av kapitalmarkedet?

– Vi er ikke alene om å investere i såkornbedrifter. Kapitaltilgangen burde vært betydelig bedre gitt tilgangen på gode selskap. Flere selskap bruker lang tid på en krevende kapitalinnhentingsprosess og jeg er litt spent på fremtiden. Av erfaring er det ikke sikkert at de såkalte englene, som har dratt mye av markedet, er der i morgen. De står fritt til å endre fokus. Vi forvalter et fond med levetid på 12 år. Det er viktig å ha institusjonelle investorer som bærebjelke i bunn. Hvis vi får en nedgangskonjunktur, vil det være viktig med en stabiliserende aktør slik at markedet ikke blir for tynt, sier Kjesbu.

Investinor er største investor i Proventure Seed III. Den sterke utviklingen gleder investeringsdirektør Christian Wolff-Skjelbred, som følger opp våre engasjement i såkornfond.

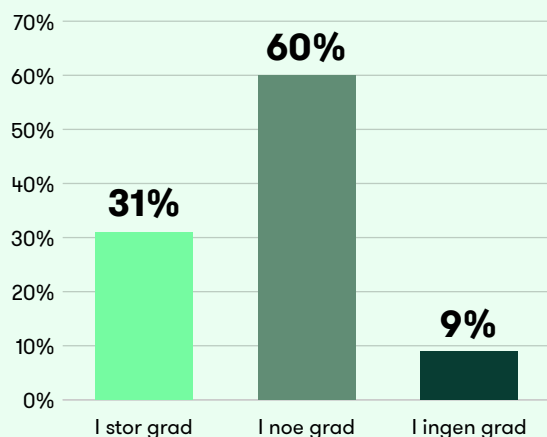
– Investinor skal bygge morgendagens næringsliv. Det må være et bærekraftig næringsliv. Men vi vet at i deler av markedet er det krevende å hente kapital, spesielt for selskaper i de tidligste fasene. I dag er det kun Proventure og Sarsia Seed som har tilgjengelig kapital for tidligfaseselskapene. Jeg er bekymret for tilgangen på kapital til kompetansebaserte selskaper med lange og kapitalkrevende utviklingsløp. For å lykkes med å skape bærekraftige suksessbedrifter, spiller Proventure og lignende fond en nøkkelrolle, sier Wolff-Skjelbred.

Generelt

Graf 4

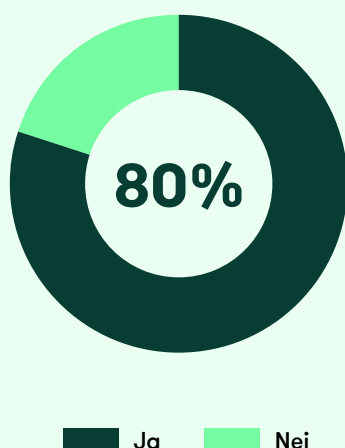
I hvilken grad er bærekraft en sentral del av selskapenes forretningsstrategi og og prioriteringer?

I likhet med ESG oppgir en høy andel av porteføljebedriftene at de har fokus på bærekraft. 31 % svarer i stor grad, 60 % i noe grad og 9 % i ingen grad på spørsmålet om bærekraft er en sentral del av bedriftens forretningsstrategi og prioriteringer.

Graf 5a

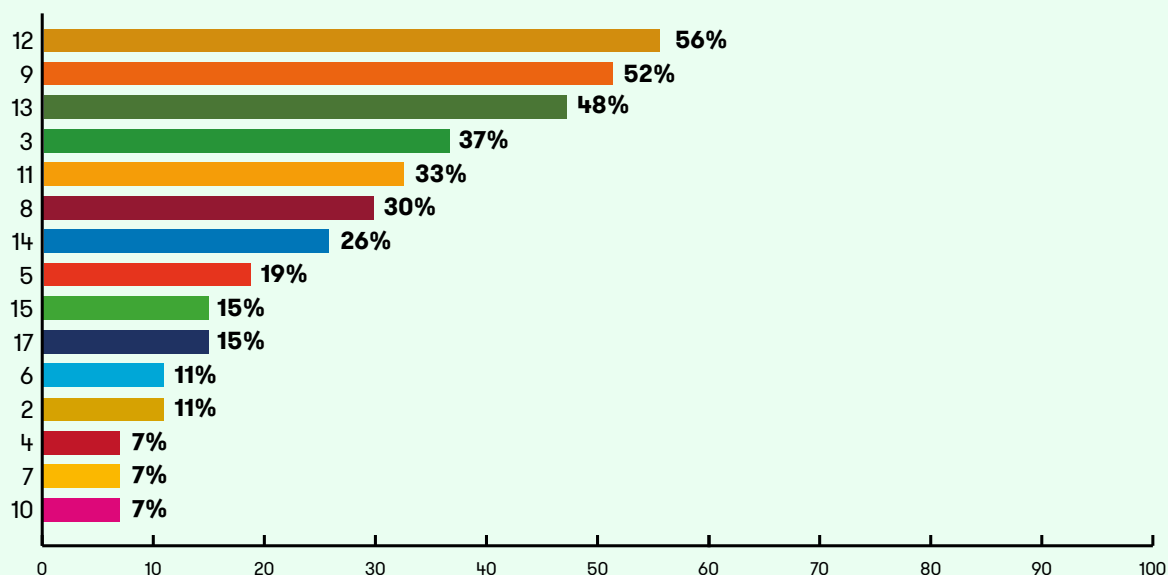
Har selskapet vurdert hvilke av FNs bærekraftsmål som er mest relevante for dets virksomhet når det gjelder forretningsmuligheter?

Investinor har oppfordret porteføljeselskapene til å kartlegge hvilke av FNs bærekraftsmål selskapet medvirker positivt til eller har potensiale til å medvirke positivt til. Majoriteten av selskapene (80 %) av selskapene oppgir å ha gjort en slik vurdering av bærekraftsmålene.

Graf 5b

Hvis ja: Hvilke bærekraftsmål anses som de mest relevante for selskapets virksomhet?

Det er relativt stor variasjon i Investinors portefølje med hensyn til hvilke bærekraftsmål og ESG-faktorer som anses som mest relevante med tanke på muligheter og risikofaktorer. Dette er ikke uventet gitt det store spennet i porteføljen. Majoriteten av selskapene befinner seg dessuten i startgruppen av sitt bærekraftsarbeid.

Mer kunnskap om bærekraftsmålene vil kunne endre hvilke mål selskapene identifiserer seg med og hvordan disse forankres i virksomheten. Foreløpig er det kun et mindretall (23 %) av selskapene som har utarbeidet nøkkeltall (KPI) på dette feltet.

56%

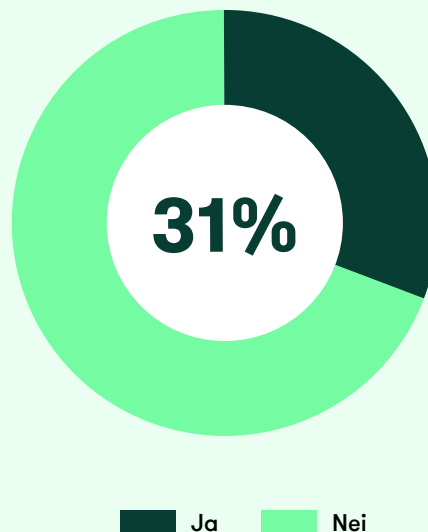
12: Ansvarlig forbruk og produksjon

52%

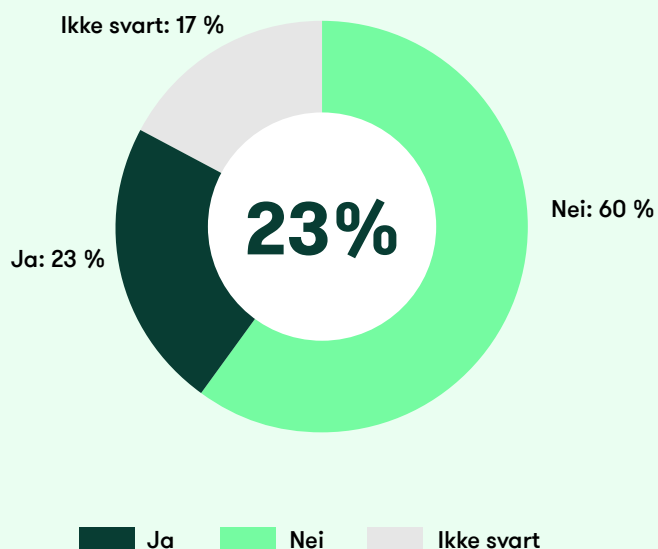
9: Industri, innovasjon og infrastruktur

Graf 5c

Har selskapet vurdert hvilke av FNs bærekraftsmål som er mest relevant for dets virksomhet når det gjelder risikofaktorer?

Graf 5d

Hvis ja: Måler selskapet egen fremgang for bærekraftsmålene ved hjelp av KPI-er?

Foreløpig er det kun et mindretall (23 %) av selskapene som har utarbeidet nøkkeltall (KPI) på dette feltet.

– Vi har medvind fra alle kanter

Flere av selskapene i Investinors portefølje vil kutte egne klimautslipp. Arbaflame har utviklet en løsning for å kutte andre selskapers utslipp – og det til gagns.

Helt tilbake i 2009 begynte Arbaflame å utvikle et grønt alternativ til kull. De store kullkraftverkene gir verden energi, men også enorme CO₂-utslipp. Det ville oslofirmaet gjøre noe med.

– Målet var å utvikle en produksjonsprosess for å produsere biobrensel som kan erstatte kull. Det måtte ha egenskaper som minner om kull slik at kraftverkene kan bytte fra fossilt til grønt uten ombygninger, sier administrerende direktør Bjørn Halvard Knappskog.

Løsningen fant de i skogen.

Utenfor Kongsvinger produserer Arbaflame grønne pellets til skitne kullkraftverk – basert på trevirke fra norske skoger.

Fabrikken skal produsere 70.000 tonn i året. Om ti år er målet mer enn to millioner tonn fordelt på 10-15 lignende fabrikker over hele kloden.

ArbaCore, som pelletsene kalles, kan redusere CO₂-utslippene fra eksisterende kullkraft med over 90 prosent. Kull er ifølge IEA den største forurensningskilden på verdensbasis, med over 40 prosent av samlede CO₂-utslipp.

Siden sol og vind allerede er i ferd med å fortrenge kull i Europa, brukes kullkraftverkene som backup når vinden løyer og solen forsvinner.

– Det trengs en stabil kilde som kan dekke kraftbehovet uavhengig av sol og vind. Når man ikke ønsker å bruke kull lenger, oppstår et behov for alternative brensler for å møte den fleksible kapasiteten. Dermed kan vårt bidrag bli viktig del av energimiksen, forklarer Knappskog.

Basert på selskapets planer kan løsningen gi globale utslippkutt på mer enn 3.5 millioner tonn i året, tilsvarende om lag 8 % av Norges totale CO₂-utslipp hvert år.

– Det er store tall. Vi kan ikke være den ene løsningen for å løse CO₂-utslippene, men kull er den største enkeltkilden. Det gjør at grønne kullerstatningsprodukter kan ha stor effekt, sier Knappskog.

I tillegg til ArbaCore-pellets som erstatter kull, produserer den nye fabrikken høyverdig grønne kjemikalier som furfural, metanol og biogass.

– Når man ikke ønsker å bruke kull lenger, oppstår et behov for alternative brensler for å møte den fleksible kapasiteten.

Administrerende direktør Bjørn Halvard Knappskog.

– Vi ser et enormt potensiale i videreutvikling av kjemikaliene vi ekstraherer. Det er en unik mulighet til å øke verdien av råstoffet og derav verdiskapningen på fremtidige fabrikker.

Veien har vært lang for Arbaflame, både teknisk og finansielt. Å utvikle ny industri kan ta årtier. Feiltoleransen er lav, særlig i energibransjen. Det fører til omstendelige prosesser.

– Men det har også tatt tid å skape forståelse blant investorer og markedsaktører. Før så man bare på kostnaden. Men nå ønsker investorer, industrien og folk flest grønne alternativer. I tillegg har både kvoteprisen og kullprisen steget kraftig. Vår grønne kullerstatning koster nå mindre enn det fossile alternativet. Vi opplever medvind fra alle kanter, sier Knappskog.

Også for familien Knappskog, som er majoritetseier i Arbaflame, har det vært en reise. Selskapet ble etablert som et oljehandelsselskap under navnet Norwegian Oil Trading på 1980-tallet. Utover 2000-tallet ble forretningene dreid i grønn retning. Investeringen i Arbaflame i 2008 og oppkjøpet av Statoil Trepellets året etter ble startskudd for satsningen på fornybar energi og produksjon av biomasse.

– Allerede da hadde vi et sterk tro på et grønt kullerstatningsprodukt. Og man må ha sterk tro hvis man skal få det pågangsmotet som trengs, for dette har faktisk tatt ti år. Men det er fantastisk gøy å kunne jobbe med noe man tror på. Å ha det gøy er en viktig verdi for selskapet vårt – ikke minst når det går hånd i hånd med å skape store verdier, sier Knappskog.

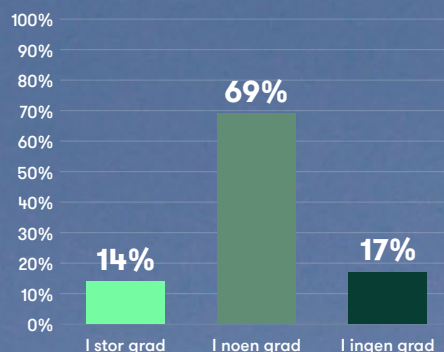
Investeringsdirektør Stig Andersen i Investinor applauderer planene:

– I Investinor bygger vi morgendagens næringsliv ved å støtte gründere med internasjonale vekstambisjoner. Bjørn Halvard og teamet i Arbaflame er et utmerket eksempel på dette. Med basis i noe så roekte som avfall fra norsk trevirke bidrar de til å løse et av de største problemene i vår tid. Dette er sirkulærøkonomi i praksis og et ypperlig eksempel på hvordan langsiktige og bærekraftige investeringer er nøkkelen til fremtidig vekst og utvikling i Norge, sier Andersen.

Environmental

Graf 6:

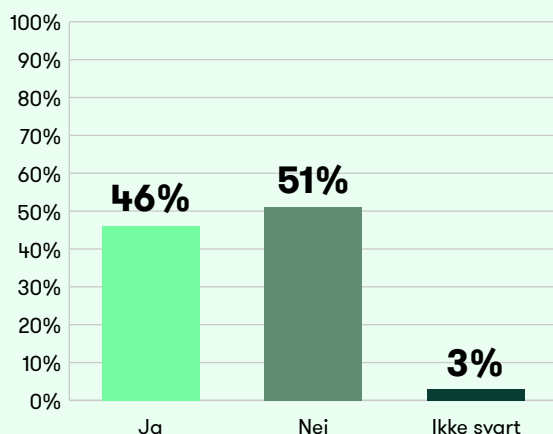
I hvilken grad kan transformasjon til en mer sirkulær økonomi åpne opp muligheter for å øke omsetning eller redusere kostnader for selskapet?

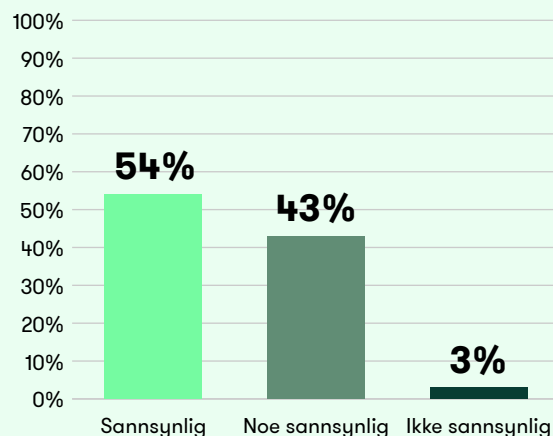
Environmental

Graf 7

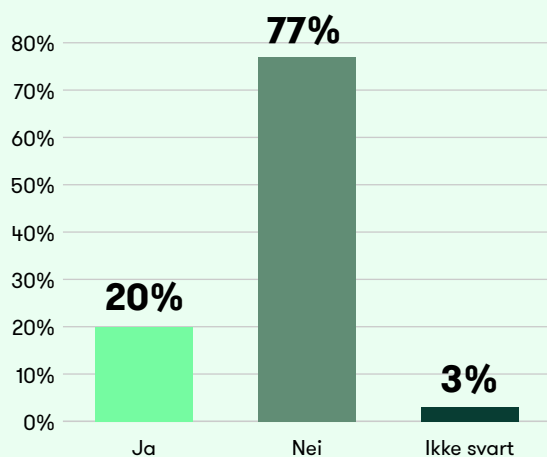
Har selskapet vurdert eksponering mot miljømessig risiko (eksempelvis klimarisiko)?

Graf 8

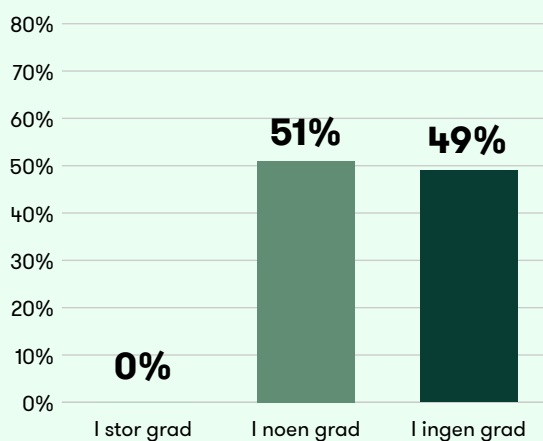
Hvor sannsynlig er det at selskapet har en netto positiv påvirkning på miljøet?

Graf 9

Måler selskapet årlig sitt klimafotavtrykk?

Graf 10

I hvilken grad kan tiltak for å redusere selskapets klimafotavtrykk bidra til å redusere selskapets kostnader?

Eksempler fra porteføljen

Kebony

Har patentert en teknologi som gir furu de samme egenskapene som tropisk tømmer. Brukes bl.a. som vedlikeholdsfrie terrassebord, utemøbler og kledning til bygninger.

Play Magnus Group

Sjakk kan bidra til å nå en rekke av FNs bærekraftsmål. Børsnoterte Play Magnus Group er markedsleder innen digital sjakk, sosial spilling og eløring.

Termowood

Produserer gjenbrukbare skillevegger av norsk gran. Skal benyttes i det nye regjeringkvartalet.

Topro

Har flagget hjem produksjon av sine kjente rullatorer fra Asia til Gjøvik. Som stor eksportør til det europeiske markedet vil dette føre til lavere CO2-utslipp.

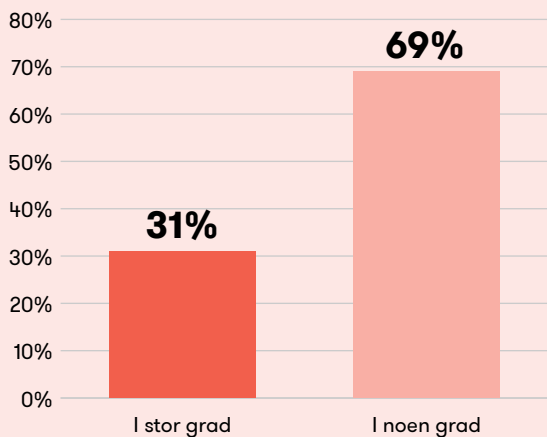

SpinChip

Utvikler produkt for lynrask analyse av blodprøver uten å gå via tradisjonelle sykehuslaboratorium.

Graf 11

Hvilket av følgende alternativ beskriver best selskapets nåværende fokus på mangfold?

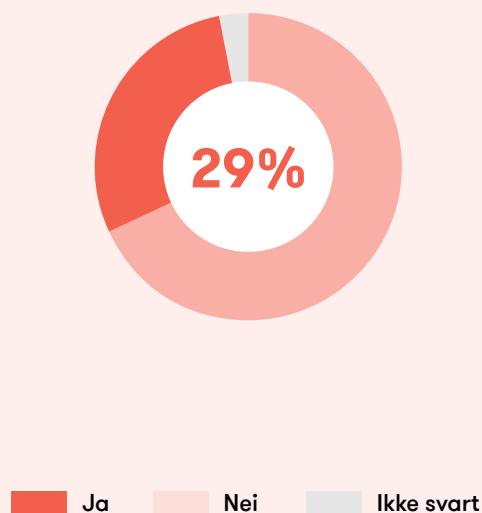

Investinor har over flere år fokusert på å bedre kjønnsbalansen internt i Investinor og i porteføljen. Fremover ser vi også behovet for å utvide vårt søkelys på mangfold til også å omfatte andre aspekter ved mangfold. Årets undersøkelse inneholder derfor også spørsmål knyttet til nasjonalitet og minoritetsbakgrunn i tillegg til kjønnsbalanse.

Samtlige selskap i porteføljen oppgir å ha fokus på mangfold. Når vi ber selskapene om å nevne eksempler, rapporterer en økende andel at de har gjennomført konkrete tiltak knyttet til mangfold. Eksempler på dette er bevist fokus på mangfold i rekrutteringsprosesser, tilrettelegging av fleksible arbeidsløsninger og i visse tilfeller, også arbeidstrening i selskapet.

Graf 12

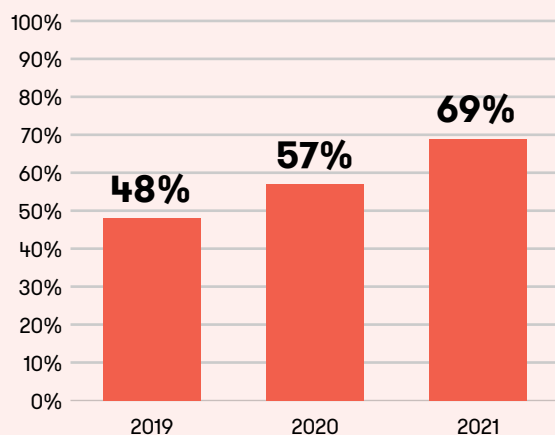
Har selskapet utviklet KPI-er for å måle sosial bærekraft (eks. mangfold)?

Social

Graf 13a

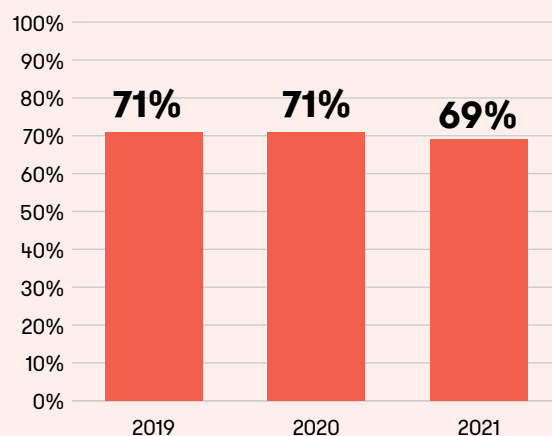
Har selskapet representert kvinner i styret?

I år har andelen selskaper med kvinner representert i styret økt fra 57 % til 69 %. Dette er den høyeste andelen i porteføljen siden Investinor først rapporterte på kvinnerepresentasjon i 2017. Å øke kvinneandelen er et langsiktig arbeid hvor vi forventer noe variasjon over tid, men vi ser at Investinors innsats i konkrete porteføljeselskap gir effekt.

Graf 13b

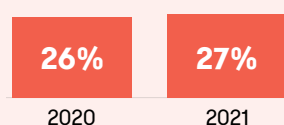
Har selskapet representert kvinner i ledelsen?

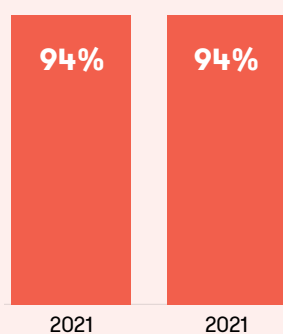
Investinors investeringsteam skal alltid være pådrivere for at det identifiseres kvinnelige kandidater til styreverv, gjerne gjennom deltakelse i valgkomiteer. En av utfordringene er at eierrepresentanter besitter mange av styrevervene, og at det gjerne er en lav kvinneandel hos disse. Det er derfor viktig at Investinor jobber for å flere kvinner inn i kapitalforvaltning generelt, ikke bare i egen organisasjon.

Graf 14a

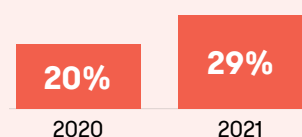
Gjennomsnittlig kvinneandel i porteføljen

Graf 14b

Andel av porteføljen med kvinnelige ansatte

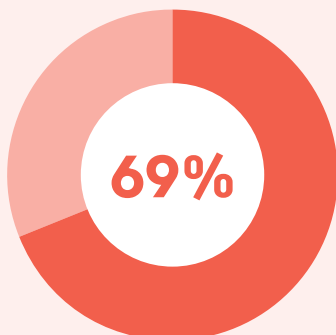
Graf 14c

Andel av porteføljen med kvinneandel > 40 %

Graf 15

Andel porteføljeselskaper med ≥ 5 nasjonaliteter

Graf 16:

Gjennomsnittlig antall nasjonaliteter i Investinors porteføljeselskaper

Til tross for at majoriteten av Investinors portefølje består av norske selskaper med base i Norge, er det jevnt over et godt mangfold i porteføljen når det gjelder nasjonaliteter. Så mange som 69 % av Investinors porteføljeselskaper har ansatte fra fem eller flere nasjoner. Gjennomsnittlig antall nasjonaliteter per porteføljeselskap er 11. Selskaper som Play Magnus, Xeneta, Memory, Novelda og Cyviz utmerker seg i denne sammenhengen med 20 nasjonaliteter eller mer blant de ansatte.

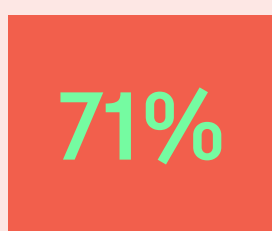
Vi spør også om ansatte med etnisk minoritetsbakgrunn. Vi har latt det være opp til selskapene selv å definere hva de legger i begrepet minoritetsbakgrunn. Gjennomsnittlig andel med minoritetsbakgrunn i porteføljen er 14 %. Ifølge SSB er 18 % av Norges befolkning innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre ved utgangen av 2020. Mens den gjennomsnittlige andelen med minoritetsbakgrunn i porteføljen er lav, finner vi det likevel positivt at 71 % av selskapene har ansatte med minoritetsbakgrunn. 29 % oppgir også at de har 20 % eller mer ansatte med minoritetsbakgrunn. Investinor har per i dag ikke konkretisert egne mål for andel med minoritetsbakgrunn.

Graf 17a

Gjennomsnittlig andel med minoritetsbakgrunn i porteføljen

Graf 17b

Andel selskaper med ansatte med minoritetsbakgrunn

Graf 17c

Andel selskaper med 20 % eller mer ansatte med minoritetsbakgrunn

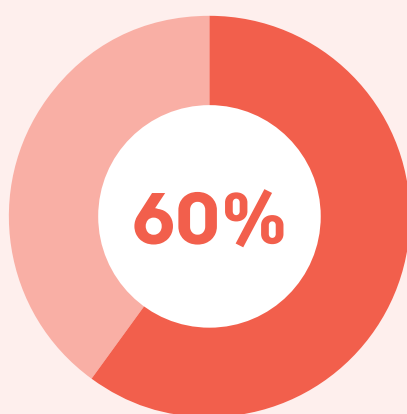

I årets undersøkelse har vi også stilt spørsmål som i større grad avdekker i hvilken grad selskapene tilrettelegger for et større mangfold blant de ansatte. Selskapene som har svart at mangfold står høyt på deres agenda, er bedt om å gi eksempler på hvordan dette er operasjonalisert. Mangfold har naturligvis også langt flere aspekter enn det som dekkes gjennom vår undersøkelse.

Selskap i venturefasen opplever ofte knapphet på kapital og ressurser, men kanskje nettopp derfor er det også viktig å sette fokus på de ansattes helse, trivsel og «work-life balance» på arbeidsplassen. 60 % oppgir at dette er forhold som måles på en eller annen måte. En gjennomtenkt HR- og/eller kompetansestrategi er også elementer som vil kunne bidra til å sikre en bærekraftig utvikling for et selskap. Koronapandemien har aktualisert dette i enda større grad. På spørsmål om selskapene har implementert en HR- og/eller kompetansestrategi, bekrefter 69 % på at de har en slik strategi. Dette er en økning på seks prosentpoeng fra forrige undersøkelse.

Graf 18

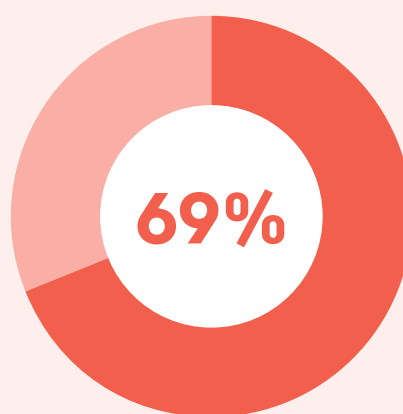
Måles de ansattes helse og trivsel på arbeidsplassen og «work-life balance» på noe vis?

Ja Nei

Graf 19

Har selskapet implementert en HR- og/eller kompetansestrategi?

Ja Nei

Flyttet på bygda med jobben i bagasjen

Da familien ventet barn, flyttet Ignite Procurement-toppen Frank Willie Bødal og samboeren fra Oslo til Nordfjord. Jobben tok han med seg.

I den postkortvakre vestlandsbygda jobber siviløkonomen som «revenue operations manager», en nøkkelstilling i oppstartsselskapet. At de fleste kollegene sitter i Oslo, er ikke et problem.

– Å flytte hjem er i ferd med å bli en stor bølge. Koronakrisen viste at man kan jobbe effektivt hjemmefra. Bedrifter som legger til rette for fjernarbeid, vil oppleve at det er lettere å tiltrekke seg og beholde de beste folka, sier Bødal.

Han kommer fra Loen i Nordfjord. Samboeren Marte Rønnestad er fra nabokommunen Eid. De møttes i Oslo, men bestemte seg for å flytte da hun var ferdig med legestudiene. Graviditeten satte fart på flytteplanene.

– I småbarnsperioden er det viktig å være tett på familie og besteforeldre. Det gir fleksibilitet, særlig i forhold til å bo i byen. Det var en viktig faktor for oss, sier Bødal. For Investinor er tilrettelegging av arbeidshverdagen en del av ESG-arbeidet – bedre kjent som «Environmental, Social and Governance».

Mens «E»-en i «ESG» er mest kjent, står «S»-en for sosiale forhold. Det dekker alt fra menneskerettigheter via personvern til arbeidsmiljø. Investinor er særlig opptatt av helse i bred forstand, ikke minst i oppstartsselskaper som ofte opplever knapphet på både kapital og ressurser.

Bødal var ansatt nummer tre i Ignite Procurement, som ble startet av to av hans studiekamerater fra Norges handelshøyskole (NHH). I dag teller bedriften 45 ansatte i Norge, Europa og USA.

– I småbarnsperioden er det viktig å være tett på familie og besteforeldre. Det gir fleksibilitet, særlig i forhold til å bo i byen. Det var en viktig faktor for oss.

Frank Willie Bødal

Etter studiene jobbet Bødal i konsulentgiganten PWC. En kveld inviterte Ignite-gründerne på fotball og pizza. I bakrommet dukket et jobbtilbud opp.

– Så hoppet jeg i det uten helt å vite hva jeg gikk til, forteller Bødal.

Samtidig gjorde 34-åringen det klart at han og samboeren ønsket å flytte hjem på et tidspunkt. Spørsmålet var om jobben kunne bli med på flyttelasset.

– Så kom koronakrisen. «Remote work» var plutselig noe alle gjorde. Det satte fart på planene. Og det var jo litt flaks for vår del, sier Bødal.

Sjefen hans legger til:

– Koronaperioden har vist at fjernkontor fungerer godt, og vi har fortsatt med stor fleksibilitet i hvor man sitter. Det vi bryr oss om, er at jobben som kreves blir gjort med god kvalitet. I bunnen ligger en stor tillit mellom de ansatte i Ignite og reisen vi har begitt oss ut på. Alle hos oss jobber hardt og står på, og da setter de ansatte pris på fleksibiliteten dette gir, sier gründer og administrerende direktør Sigbjørn Nome.

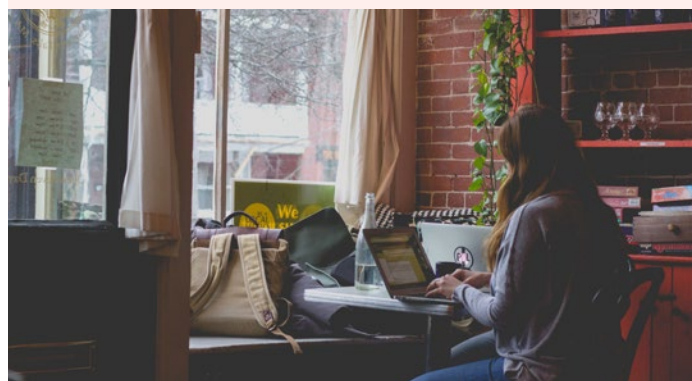
Senior associate Øystein Wikan i Investinor er positiv til flyttetrenden.

– Man må ikke lenger flytte til Oslo eller en annen storby for å få en interessant jobb etter studiene. Trenden går i retning av mer fjernarbeid, og mange teknologibedrifter velger å vokse i distriktene. Bare se på Tibber i Førde, sier Wikan med henvisning til det innovative energiselskapet med hovedkontor i Sunnfjord.

Samtidig er Bødal klar på at kommunene må kjenne sin besøkelsestid når mange nå vurderer å flytte hjem.

– Å sitte alene på hjemmekontor er ikke sunt over tid. Kommunene i samarbeid med andre aktører må få på plass en slags infrastruktur for fjernarbeidere. Alle trenger fellesskap, sier Bødal, som selv har plass i en «co-working space» i bygda.

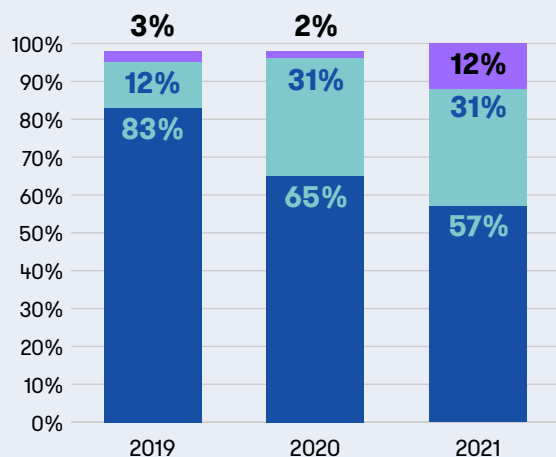
– Funnene herfra viser at en hybrid arbeidshverdag, med en miks av hjemmekontor og kontortid, er kommet for å bli.

– Flere bygder og småbyer må innse at de nå må starte kontorfellesskap. Pandemien har lært oss at vi kan jobbe fra hvor som helst, og det som er helt sikkert er at folk ønsker fleksibilitet, sier Nils Brede Moe, sjefforsker i avdeling for Systemutvikling og sikkerhet i Sintef til Adresseavisen.

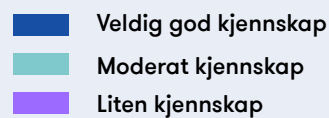
Moe leder en forskergruppe som gjennom hjemmekontorårene 2020 og 2021 har studert dynamikken i fem store nordiske selskap.

– Funnene herfra viser at en hybrid arbeidshverdag, med en miks av hjemmekontor og kontortid, er kommet for å bli. De fleste svarer at de vil jobbe litt mindre enn halvparten hjemme og resten på kontoret. Mange vil også bort fra sentrum i de store byene og heller jobbe på mindre steder. Fritid og friluftsliv har også blitt viktigere for mange. Arbeidsgivere som ikke tilbyr fleksibilitet vil ikke bli oppfattet som attraktiv, og miste arbeidstakere, slår Moe fast overfor avisen.

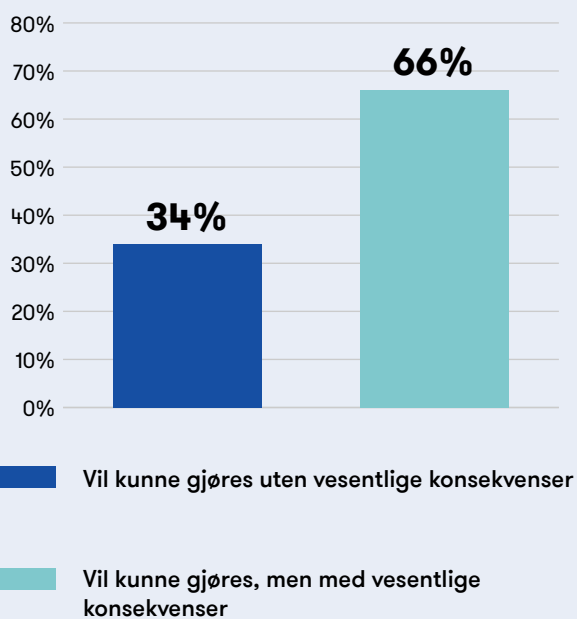
Graf 20

Hvor god innsikt har bedriften i egen leverandørkjede?

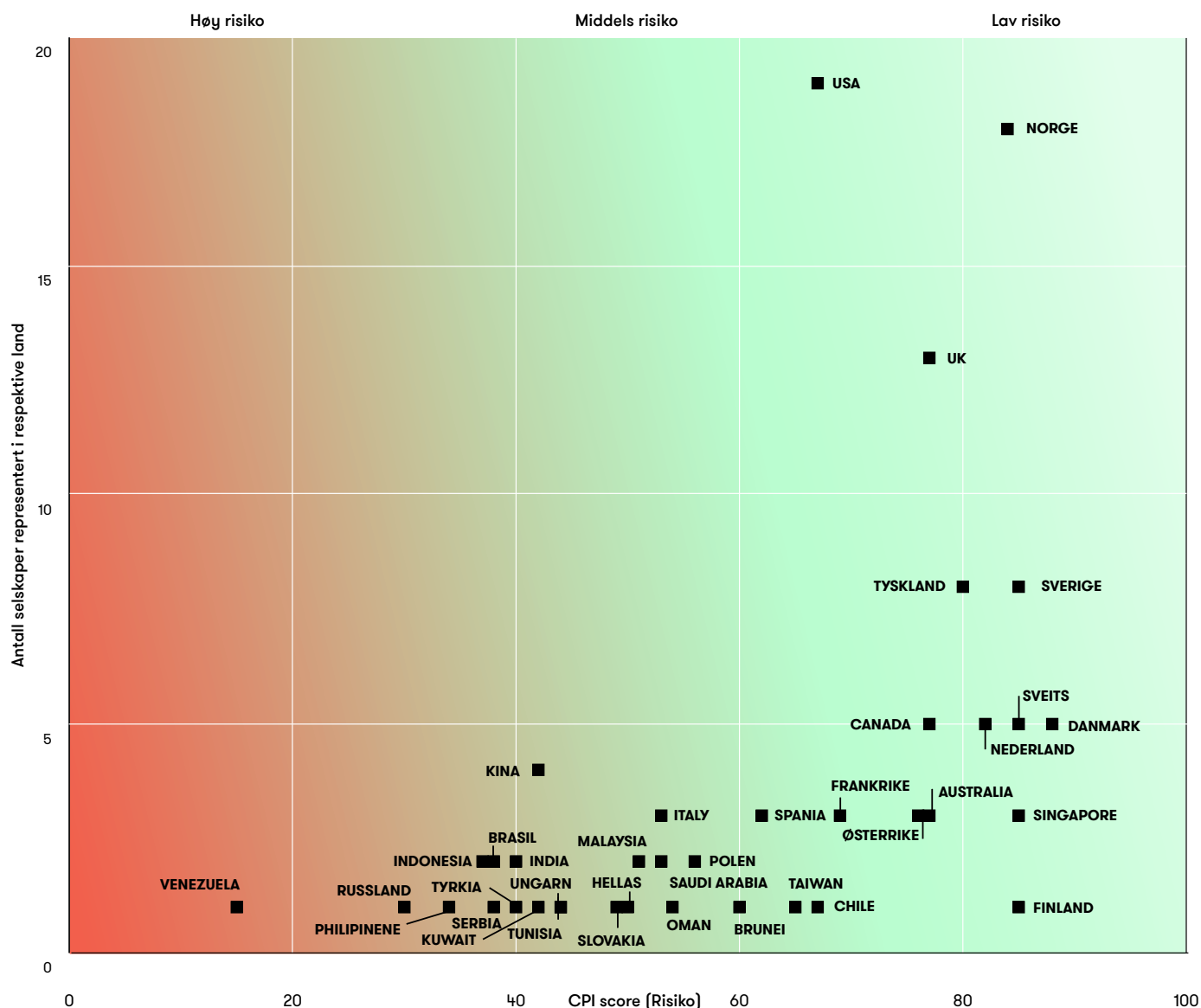
Graf 21

Hvis en av dine leverandører var involvert i uetiske forhold, hvor vanskelig vil det være å bytte leverandør?

Graf 22

Korrupsjonsrisiko i porteføljen

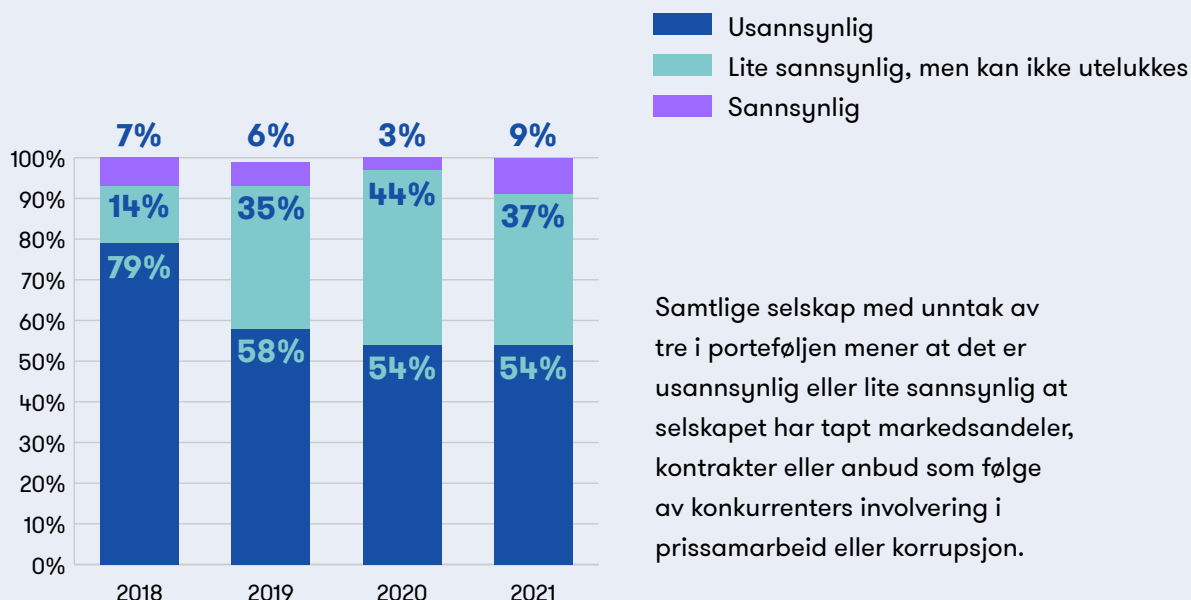

Risikomatrisen over er ment å illustrere Investinors grad av eksponering mot korrupsjonsrisiko basert på i hvilke land selskap i porteføljen har omsetning, datterselskaper, avdelinger eller agenter. Matrisen plottet hvert enkelt land basert på i) landets korrupsjonsrisiko (x-aksen) og ii) antall selskaper i porteføljen med aktivitet i landet (y-aksen). Korrupsjonsrisiko er definert ut fra Transparency Internationals Corruption Perception Index (CPI).

Av matrisen ser vi at flere av Investinors selskaper har aktivitet i land med moderat til høy korrupsjonsrisiko, men at tyngden av eksponering ligger i enkeltmarkeder som USA, Storbritannia, Tyskland, Sverige, Canada, Nederland, Sveits og Danmark, som alle har relativt lav korrupsjonsrisiko. Merk at matrisen ikke sier noe om hvor stor aktivitet selskapene har i de ulike landene eller andel av omsetning eller lignende.

Graf 23

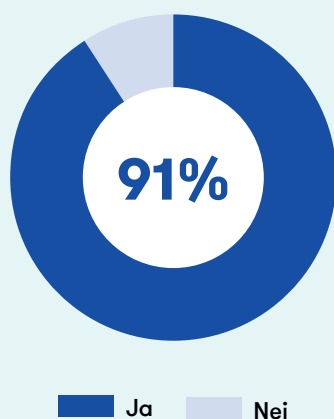
Hvor sannsynlig er det at selskapet har tapt markedsandeler, kontrakter eller anbud som følge av konkurrenters involvering i prissamarbeid eller korrupsjon?

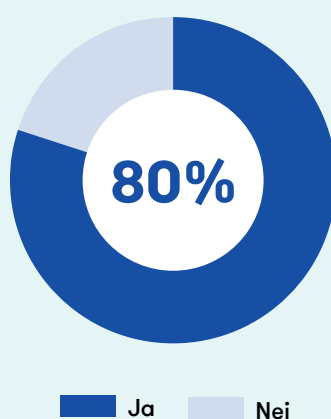
Investitor har i sitt ESG-arbeid vektlagt at porteføljeselskapene uavhengig av modenhet ellers skal ha gode rutiner for etterlevelse («compliance») og risikostyring. Vi opplever nå at majoriteten av selskapene har grunnleggende rutiner, som etiske retningslinjer og varslingsrutiner for korrupsjon og andre uetiske forhold, på plass.

Graf 24

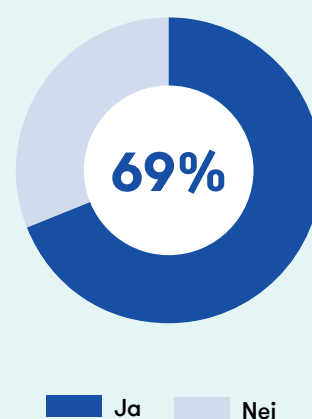
Har selskapet etiske retningslinjer?

Graf 25

Har selskapet varslingsrutiner?

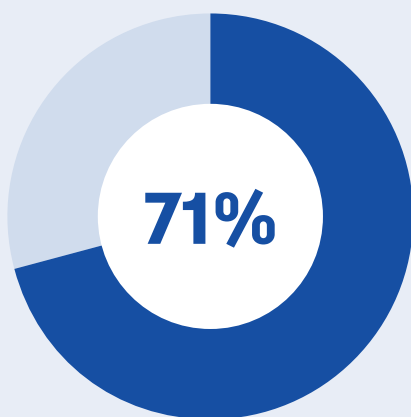
Graf 26

Utfører selskapet bakgrunnssjekk av partnere og agenter?

Graf 27

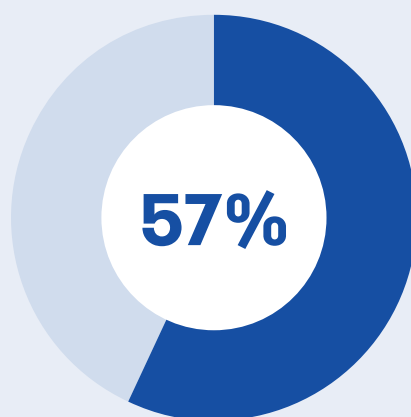
Utfører selskapet bakgrunnssjekk av leverandører?

■ Ja ■ Nei

Graf 28

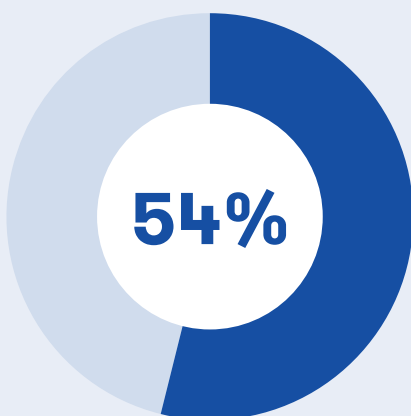
Informerer selskapet om nulltoleranse for korrupsjon?

■ Ja ■ Nei

Graf 29

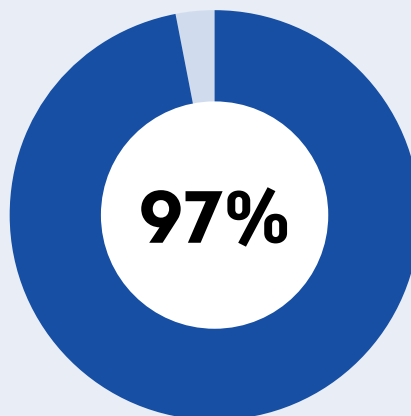
Informerer selskapet om nulltoleranse for brudd på menneskerettighetene og HMS-reguleringer?

■ Ja ■ Nei

Graf 30

Tilstrekkelig og hensiktsmessig retningslinjer og policy for data-sikkerhet?

■ Ja ■ Nei

Appendiks

Appendiks for tidligfase- og matchinginvesteringer

Generelt

Hva beskriver best selskapets nåværende fokus på ESG?

Høyt fokus	19 %
Delvis fokus	78 %
Ikke et fokus	4 %

Spørsmål	Ja	Nei
----------	----	-----

Har selskapet gjennomført ESG-rapportering til styret de siste 12 måneder?	22 %	78 %
--	------	------

Hvilke ESG-tema har vært diskutert i styret de siste 12 månedene?	Andel i porteføljen
---	---------------------

Datasikkerhet	80 %
Mangfold og likestilling	55 %
Ansattes engasjement	55 %
Compliance	50 %
Avfallshåndtering	45 %
Risk management	45 %
Arbeidsgiverattraktivitet	40 %
Forretningsetikk	40 %
Styresammensetning	35 %
Kundetilfredshet	35 %
Produktsikkerhet	35 %
Bestikkelser og korrupsjon	30 %
Regnskapsstandarder	30 %
Leverandørkjede-ledelse	30 %
Markedsføringskanaler	30 %
Ledelse av menneskelig kapital	30 %

I hvilken grad er bærekraft en sentral del av bedriftens forretningsstrategi og prioriteringer?

I stor grad	15 %
I noe grad	74 %
I ingen grad	11 %

Spørsmål	Ja	Nei	Ikke svart
----------	----	-----	------------

Har selskapet vurdert hvilke av FNs Bærekraftsmål som er mest relevante for dets virksomhet når det gjelder forretningsmuligheter?	52 %	48 %	0 %
--	------	------	-----

Hvis ja: Måler selskapet egen progresjon på bærekraftsmålene ved hjelp av forhåndsdefinerte metrics/KPI-er?	4 %	52 %	44 %
---	-----	------	------

Hvis ja: Hvilke bærekraftsmål har blitt ansett som mest relevante?	Andel i porteføljen	
9. Industri, innovasjon og infrastruktur	62 %	
12. Ansvarlig forbruk og produksjon	46 %	
13. Stoppe klimaendringene	38 %	
11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn	38 %	
8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst	31 %	
7. Ren energi til alle	31 %	
3. God helse og livskvalitet	31 %	
14. Livet i havet	23 %	
15. Livet på land	23 %	
6. Rent vann og gode sanitærforhold	15 %	
2. Uttrydde sult	8 %	
1. Uttrydde fattigdom	8 %	
4. God utdanning	8 %	
16. Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner	8 %	
17. Samarbeid for å nå målene	8 %	
10. Mindre ulikhet	0 %	
5. Likestilling mellom kjønnene	0 %	
Spørsmål	Ja	Nei
Har selskapet vurdert hvilke av FNs bærekraftsmål som er mest relevant for dets virksomhet når det gjelder risikofaktorer?	11 %	89 %

Environmental

I hvilken grad kan transformasjon til en mer sirkulær økonomi åpne opp muligheter for å øke inntektene eller redusere kostnadene til selskapet?

I stor grad	15 %
I noe grad	48 %
I ingen grad	33 %
Ikke svart	4 %

Spørsmål	Ja	Nei
Har selskapet vurdert eksponering mot miljømessig risiko (eksempelvis klimarisiko)?	11 %	89 %

Hvor sannsynlig er det at selskapet har en netto positiv påvirkning på miljøet?

Sannsynlig	33 %
Noe sannsynlig	44 %
Ikke sannsynlig	22 %

Spørsmål	Ja	Nei
Måler selskapet årlig sitt klimaavtrykk)?	15 %	85 %

I hvilken grad kan tiltak for å redusere selskapets klimafotavtrykk også redusere kostnader for selskapet?

I stor grad	7 %
I noen grad	30 %
I liten grad	63 %

Social

MANGFOLD

Hvilket av følgende alternativ beskriver best selskapets nåværende fokus på mangfold?

I stor grad i fokus	22 %
I noe grad i fokus	67 %
Ikke i fokus	11 %

Spørsmål	Ja	Nei
Har selskapet utviklet KPI-er for å måle sosial bærekraft (eks. mangfold)?	11 %	89 %
Spørsmål	Ja	Nei
Har selskapet kvinner representert i styret?	56 %	44 %
Har selskapet kvinner representert i ledelsen?	81 %	19 %

Spørsmål

Hva er gjennomsnittlig kvinneandel i porteføljen?	32 %
Hvor stor andel av porteføljeselskapene har kvinnelig ansatte?	93 %
Hvor stor andel av porteføljeselskapene har over 40 % kvinnelige ansatte?	41 %
Hvor stor andel av porteføljeselskapene har mer enn fire nasjonaliteter?	56 %
Hva er gjennomsnittlig antall nasjonaliteter i porteføljeselskapene?	4
Hva er gjennomsnittlig andel med minoritetsbakgrunn i porteføljen?	14 %
Hvor stor andel av porteføljeselskapene har ansatte med minoritetsbakgrunn?	56 %
Hvor stor andel av porteføljeselskapene har over 20 % ansatte med minoritetsbakgrunn?	22 %

HR & ARBEIDSPROSESSER

Spørsmål	Ja	Nei
Måles de ansattes helse og trivsel på arbeidsplassen og «work-life balance» på noe vis?	41 %	59 %
Har selskapet implementert en HR- og/eller kompetansestrategi?	44 %	56 %

LEVERANDØRKJEDE

Hvor god innsikt har bedriften i egen leverandørkjede?

Veldig god kjennskap	22 %
God kjennskap	48 %
Moderat kjennskap	19 %
Liten kjennskap	7 %
Ingen kjennskap	4 %

Hvis en av dine leverandører var involvert i uetiske forhold, hvor vanskelig vil det være å bytte leverandør?

Vil kunne gjøres uten vesentlige økonomiske konsekvenser	52 %
Vil kunne gjøres, men med vesentlige økonomiske konsekvenser	48 %

Governance

Hvilke land er porteføljeselskapene representert i?

Antall selskaper

USA	7
Italia	3
Storbritannia	3
Spania	2
Australia	2
Danmark	2
Sverige	1
Ukraina	1
Kenya	1
Tyskland	1
Irland	1
Guatamala	1
Sør-Afrika	1
Equador	1
Vest-afrika	1
Nederland	1
Polen	1
India	1
Kina	1
Mexico	1
Island	1
Malaysia	1
Korea	1
Taiwan	1
Belgia	1
Pakistan	1
Portugal	1
Japan	1

Hvor sannsynlig er det at selskapet har tapt markedsandeler, kontrakter eller anbud som følge av konkurrenters involvering i prissamarbeid eller korrupsjon?

Usannsynlig	63 %
Lite sannsynlig, men kan ikke utelukkes	37 %

Spørsmål	Ja	Nei
Har selskapet etiske retningslinjer?	85 %	15 %
Har selskapet varslingsrutiner?	44 %	56 %
Utfører selskapet bakgrunnssjekk av partnere og agenter?	67 %	33 %
Utfører selskapet bakgrunnssjekk av leverandører?	56 %	44 %
Informerer selskapet om nulltoleranse for korrupsjon?	52 %	48 %
Informerer selskapet om nulltoleranse for brudd på menneskerettighetene og HMS-reguleringer?	44 %	56 %
Tilstrekkelig og hensiktsmessig retningslinjer og policy for datasikkerhet	93 %	7 %

Appendiks for fond

Generelt

Spørsmål	Ja	Nei	Ikke svart
Er ESG en del av vurderingen når mulige porteføljeselskap vurderes?	93 %	7 %	–
Blir ESG-indekser/ -KPler/ -rateringer brukt for å vurdere, følge opp og til rapportering på investeringene?	36 %	57 %	7 %
Har fondsforvalter etablert retningslinjer for å integrere bærekraftsrisiko, som del av investeringsbeslutningene for fondet?	64 %	29 %	7 %
I hvilken grad er bærekraft endel av fondets strategi og prioriteringer?			
I stor grad			57 %
I noe grad			36 %
Ikke svart			7 %

Environmental

Spørsmål	Ja	Nei	Ikke svart
Vurderer fondsforvalter den overordnede eksponering for klimarisikoen til fondet?	43 %	50 %	7 %
Har fondet eiendeler i sin portefølje som er vesentlig eksponert mot miljømessig risiko (inkludert klimarisiko), som kan påvirke verdsettelsen av fondet?	14 %	79 %	7 %
Krever fondsforvalter at porteføljeselskapene vurderer eksponering mot miljø- og klimarisiko?	57 %	36 %	7 %
Bruker fondsforvalter KPler for å måle miljømessig (eks. klima) bærekraft for de ulike porteføljeselskapene?	50 %	43 %	7 %
Er det iverksatt noen tiltak med tanke på porteføljebedriftenes miljøpåvirkning?	86 %	7 %	7 %
Måles klimafotavtrykket årlig for hele fondets portefølje?	21 %	71 %	7 %
I hvilken grad er sirkulærøkonomi en del av fondets strategi og prioriteringer?			
I stor grad			29 %
I noe grad			50 %
I ingen grad			14 %
Ikke svart			7 %

Social

Spørsmål	Ja	Nei	Ikke svart
Hvilket av følgende alternativ beskriver best selskapets nåværende fokus på mangfold?			
I stor grad i fokus			29 %
I noe grad i fokus			71 %
Ikke i fokus			0 %

Spørsmål	Ja	Nei	Ikke svart
Bruker fondsforvalter KPler for å målte sosial bærekraft hos porteføljeselskapene?	36 %	57 %	7 %
Måles de ansattes helse og trivsel på arbeidsplassen og «work-life balance» på noe vis, da hos porteføljeselskapene?	36 %	57 %	7 %

Spørsmål	Fondsforvalter	Totalt for porteføljeselskapene
Andel bedrifter med kvinner representert i styret	69 %	90 %
Andel bedrifter med kvinner representert i ledelsen	71 %	100 %
Hva er gjennomsnittlig kvinneandel?	23 %	22 %
Hvor stor andel med kvinnelig ansatte?	86 %	100 %
Hvor stor andel over 40 % kvinnelige ansatte?	7 %	0 %
Hvor stor andel av porteføljeselskapene har mer enn fire nasjonaliteter?	0 %	92 %
Hva er gjennomsnittlig antall nasjonaliteter?	1,4	20

Governance

I hvilken grad er kunnskap om porteføljeselskapenes leverandørkjede og evt. involvering i diskriminering, barnearbeid eller andre brudd på menneskerettigheter, brudd på HMS mm, del av fondforvalters vurderinger?

I stor grad	21 %
I noe grad	71 %
I ingen grad	7 %

Spørsmål	Ja	Nei	Ikke svart
Har noen av porteføljeselskapene vesentlig aktivitet i land med assosiert med signifikant korrupsjonsrisiko?	36 %	57 %	7 %

Hvis ja på forrige spørsmål, hvilke land?

India
Saudi-Arabia
Oman
Argentina
Mexico
Cuba
Brasil
Trinidad
Surinam
Bolivia
Algeri
Egypt
Elfenbenskysten
Senegal
Malaysia
Aserbajdsjan
Kuwait
Brunei
India
Myanmar
De forente arabiske emirater
India
Myanmar
Thailand
Russland

Spørsmål	Ja	Nei
Har fondsforvalter etiske retningslinjer og/ eller code of conduct?	100 %	0 %
Har fondsforvalter varslingsrutiner?	79 %	21 %
Utfører fondsforvalter bakgrunnssjekk av partnere og agenter?	86 %	14 %
Utfører fondsforvalter bakgrunnssjekk av leverandører?	43 %	57 %
Informerer selskapet om nulltoleranse for korrupsjon?	86 %	14 %
Informerer selskapet om nulltoleranse for brudd på menneskerettighetene og HMS-reguleringer?	86 %	14 %
Har fondsforvalter signert Principles for responsible investments (PRI)?	29 %	71 %